

ELLY GRIFFITHS

TAMMI

KIVIKEHÄ

"Tämä sarja
ei petä koskaan."

KIRKUS REVIEWS

Ruth Galloway -mysteeri

ELLY GRIFFITHS

Ruth Galloway -mysterit

Risteyskohdat (2009, suom. 2017)

Januksen kivi (2010, suom. 2017)

Jyrkänteen reunalla (2011, suom. 2018)

Käärmeen kirous (2012, suom. 2018)

Korppikuningas (2013, suom. 2019)

Kadonneet ja kuolleet (2014, suom. 2019)

Aavekentät (2015, suom. 2020)

Siniviittainen nainen (2016, suom. 2020)

Maan alla (2017, suom. 2021)

Musta enkeli (2018, suom. 2021)

Kivikehä (2019, suom. 2022)

ELLY GRIFFITHS

KIVIKEHÄ

Suomentanut
Anna Kangasmaa

TAMMI

HELSINKI

KATKELMAN CHARLES DICKENSIN *Kaksi kaupunkia* -TEOKSESTA ON
SUOMENTANUT HELKA VARHO.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *The Stone Circle*

ILMESTYI ISOSSA-BRITANNIASSA 2019.

COPYRIGHT © 2019 BY ELLY GRIFFITHS

ALL RIGHTS RESERVED INCLUDING THE RIGHTS OF REPRODUCTION
IN WHOLE OR IN PART IN ANY FORM.

SUOMENKIELINEN LAITOS © ANNA KANGASMAA JA TAMMI 2022

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ.

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-952-04-2523-4

Jane Woodille

1

12. helmikuuta 2016

Komisario Nelson,

tässä sitä taas ollaan. Loppu on meille aina toden totta uusi alku. Mitä kuuluu ruumiille, jonka hautasit puutarhaasi? Joko se versoo? Joko se kukkii tänä vuonna? Olet varmaan miettinyt, josko minäkin jo makaan syvällä maan povessa. Te vähäuskoiset. Täytyihän sinun tietää, että heräisin jälleen henkiin.

Olet, Harryseni, vanhentunut. Hiuksiasi silaa jo harmaa, olet oppinut tuntemaan murheen. Ja ilon, mutta sekin voi kantaa mukanaan ahdistusta. Sielun pimeitä öitä. Et pystynyt pelastamaan Scarletia, mutta voisit pelastaa viattoman, joka makaa kivikehän sisällä. Voit luottaa siihen, että haluan vain auttaa.

Vuoden pyörä on kääntymässä. Ruoho on oraalla. On imbolcin aika, ja tanssimme tähtien alla.

Mene kivikehälle.

Rauhaa.

Komisario Harry Nelson työntää kirjeen kauemmas ja päästää urahduksen. Muut neuvotteluhuoneessa – ylitarkastaja Jo Archer, ylikonstaapelit Dave Clough, Judy Johnson ja Tanya Fuller – katsovat häntä huolen ja heikosti peitellyn innon sävyttämin ilmein.

”Hän on palannut”, Clough sanoo.

”Ja paskat on”, Nelson sanoo. ”Hän on kuollut.”

”Anteeksi”, sanoo Jo Archer, joka tunnetaan ihailijoidensa keskuudessa myös Super-Jona. ”Voisiko joku päivittää tietoni?” Jo Archer on ollut King’s Lynnin poliisissa vasta vuoden sulavakäytöksen, kestoruskettuneen Gerald Whitcliffen tilalla. Aluksi hän vaikutti Nelsonin kaikkien kauhukuvien ruumiillistumalta – hän piti palavereita, joissa piti puhua tunteista, ja aloitti sanoin kuvaamattoman kauhistuttavat ”tiimiympyrä”-kaulailut – mutta viime aikoina Nelson on vastahakoisesti taipunut suomaan hänelle jopa kunnioitusta. Ajatus kirjeen merkityksen selittämisestä Jolle ei silti erityisesti houkuttele. Vähintäänkin hän innostuu siitä aivan liaksi.

Kukaan muu ei kuitenkaan vaikuta halukkaalta avaamaan suutaan, joten Nelson alkaa selittää latteimpaan ja värittömmimpään sävyynsä: ”Jotakuinkin kaksikymmentä vuotta sitten Lucy Downey -niminen lapsi katosi. Ja minä aloin saada juuri tällaisia kirjeitä, jotka olivat täynnä mystistä höpönlöpöä ja horinaa jumalista ja vuodenajoista. Sitten kymmenen vuotta myöhemmin löysimme suolamarskilta lapsen luurangon. Oli epäselvää, miltä ajalta se oli, joten pyysin Ruthia, tohtori Ruth Gallowayta, tutkimaan sen. Osoittautui, ettei luurangolla ollut tapauksen kanssa mitään tekemistä – luut olivat rautakautisia tai jotain sinne päin – mutta olin pyytänyt Ruthia katsomaan myös kirjeitä. Hän arveli, että ne oli kirjoittanut joku, joka tunsi arkeologiaa. Joka tapauksessa, kuten tiedät, löysimme Lucyn, mutta eräs toinen lapsi kuoli. Tappaja hukkuu marskimaalla. Kirjeiden kirjoittajaksi paljastui norjalainen professori nimeltä Erik Anderssen. Hänkin kuoli samana yönä. Ja tämä”, Nelson osoittaa pöydällä lojuvaa kirjettä, ”on ihan samanlainen kuin ne, jotka hän kirjoitti.”

”No vaikuttaa ainakin siltä, että kirjoittaja tuntee sinut”, Judy sanoo.

”Koska siinä sanotaan, että olen harmaantunut ja surullinen, vai?” Nelson sanoo. ”Kiitos vain.”

Kukaan ei vähään aikaan sano mitään. Viime vuosien ilot ja surut ovat jättäneet jälkensä kaikkiin, myös Jo Archeriin.

”Liittyykö tuo puhe kivikehästä johonkin aiempaan juttuun?” Jo kysyy hetken päästä.

”Ei mitään hajua”, Nelson sanoo. ”Sellaisesta ei ole ollut puhetta aiemmin. Arkeologit löysivät muinaisen kehärakennelman silloin aikoinaan, mutta se oli tehty puupaaluista.”

”Mutta eikö murhattu lapsi löytynytkin paalukehän keskeltä?” Jo kysyy paljastaen tietävänsä hiukan enemmän kuin antoi ymmärtää.

”Joo”, Nelson sanoo. ”Paalukehä oli rannalla suolamarskin laidalla, mutta siitä ei ole enää mitään jäljellä. Paalut ja mitä sieltä nyt löytyikään ovat kaikki nykyään museossa.”

”Cathbadin mielestä paalut olisi pitänyt jättää niille sijoilleen”, Judy sanoo.

Judyn kumppani, Cathbad, on druidi, joka tuli poliisin tietoisuuteen osallistuessaan paalujen siirtoa vastustaviin mielenosoituksiin. Kaikki huoneessa tuntevat Cathbadin, joten Judyn toteamus ei kirvoita kommentteja. ”Mitäpä muuta”, Clough vain mutisee hiljaa.

”Tökköpa tämä aiheuttaa tarvetta enempiin toimenpiteisiin”, Jo sanoo heilauttaen kättään kohti kirjettä, joka lepää pöydän tyvenessä. ”Täytyy kuitenkin tarkistaa, onko kivikehällä jotain merkitystä. Nelson, voitko kysyä Ruthilta, tietääkö hän siitä jotain?”

Kaikki välttelevät taas Nelsonin katsetta, kun hän poimii kirjeen ja työntää sen taskuunsa.

”Soitan Ruthille myöhemmin”, hän sanoo.

”Miten ihmeessä olet kuullut kivikehästä?” Ruth sanoo.

Nelson hämmentyy. Hän on vetäytynyt työhuoneeseensa suljetun oven taakse soittaakseen puhelun. Nyt hän nousee pystyyn ja alkaa kävellä edestakaisin.

”UCL:n arkeologit kaivoivat paalukehän paikalla ennen joulua. Ja he arvelevat löytäneensä toisen kehän.”

”Onko se kiveä?”

”Ei”, Ruth sanoo, ja Nelson huomaa hänen vaihtavan varovaiseen, akateemiseen sävyyn. ”Sekin on puuta. Uppotamme niin kuin se toinenkin. Mutta se on nimetty kivikehäksi, koska sen keskeltä löytyi kivinen paasiarkku.”

”Ja mihin sellaista käytetään?”

”Hautaamiseen. Se on ruumisarkku.”

Nelson lakkaa kävelemästä. ”Ruumisarkkukko? Oliko sen sisällä jotain?”

”Ihmisen luita”, Ruth sanoo. ”Odotellemme radiohiiliajoituksen tuloksia.”

Nelson tietää, että radiohiiliajoitus, joka perustuu hiiliisotooppien suhteiden mittaamiseen, on käypä ajoitustapa, mutta kertoo iän vain noin sadan vuoden tarkkuudella. Hän ei halua antaa Ruthille tilaisuutta selittää asiaa jälleen kerran.

”Mistä moinen äkillinen kiinnostus pronssikauteen?” Ruth sanoo.

”Sain kirjeen”, Nelson sanoo.

Seuraa hiljaisuus. Kun Ruth jatkaa puhetta, hänen sävynsä on taas muuttunut. ”Minkälaisen kirjeen?”

”Vähän sen tapaisen kuin silloin aikoinaan. Lucyn ja Scarletin tapauksen aikana. Ja siinä oli samansuuntaista hölynpölyä.”

”Miten niin ’samansuuntaista hölynpölyä?’”

”Sitä samaa, mitä Erikin kirjeissä. Ruumiit versovat, oraat nousevat, on imbolcin aika ja niin pois päin.”

”Mutta...” Nelson kuulee Ruthin äänessä saman reaktion kuin aiemmin kollegoidensa äänessä: epäuskoa, vihaa, pelkoa. ”Erik on kuollut.”

”Vainaalta hän kieltämättä näytti, kun ongimme hänet suosta.”

”Ja minä olin hautajaisissakin. Hänen ruumiinsa poltettiin viikinkilaivassa.”

”Joten kirje ei voi olla häneltä”, Nelson sanoo. ”Mutta joltain pöpipäältä se on. Ja minua huolettaa se, että tämä pöpipää tietää minusta kaikenlaista. Lisäksi kirjeessä mainitaan kivikehä. Sen takia minä soitan.”

”Mutta ei se voi tätä kivikehää tarkoittaa. Eihän kukaan tiedä siitä.”

”Paitsi sinun arkeologikamusi.”

”He ovat itse asiassa saaneet rahoituksen uudelle kairaukselle”, Ruth sanoo. ”Se alkaa maanantaina. Ajattelin piipahtaa sinne muutamaksi tunniksi aamulla.”

Nyt on perjantai. Nelsonin pitäisi ryhtyä tekemään lähtöä kotiin viettämään viikonloppua. ”Saatanpa piipahtaa siellä itsekin, jos ehdin”, hän sanoo. ”Ja haluaisin näyttää kirjeen sinulle, koska, no, näit silloin ne toisetkin.”

Seuraa toinen pieni tauko, ja sitten Ruth sanoo: ”Eikö vauvan laskettu aika ole ihan näinä päivinä?”

”On”, Nelson sanoo. ”Se voi muuttaa suunnitelmiani.”

”Kerro Michellelle terveisiä”, Ruth sanoo.

”Joo”, Nelson vastaa. Hän haluaisi sanoa vielä jotain, mutta Ruth on katkaissut puhelun.

2

Ajaessaan hakemaan Katea päivähoitajalta Ruth käy mielessään keskustelua läpi yhä uudelleen. Hän on tarkoituksellisesti ollut Nelsonin kanssa tekemisissä niin vähän kuin mahdollista. He tapaavat joka toinen lauantai, kun Nelson käy hakemassa Katen aamupäiväksi, mutta Ruth onnistuu pitämään keskustelun yleisellä tasolla ja kepeänä. He kuulostavat aamu-tv:n juontajilta, jotka ovat siirtämässä vuoroa säätiedotukselle. ”Miten menee?” ”Ihan mukavasti, mutta tämä sää alkaa jo tympiä.” ”Niinpä, milloinhan saadaan taas auringonpaistetta?” Puhelu on kuitenkin vienyt hänet takaisin aikaan, joka edelleen tuntuu vaaralliselta ja hermostuttavalta: Nelsonin ensitapaaminen, luurangon löytyminen marskimaalta, kadonneiden lasten etsintä, viimeinen kohtaaminen Erikin kanssa. Tapahtumia seuranneiden kymmenen vuoden aikana Ruth on käsitellyt muistoja lähinnä työntämällä ne pois mielestään, mutta uuden paalukehän löytyminen joulukuussa ja nyt Nelsonin soitto kirjeestä on tuonut ne kaikki takaisin. Ruth pystyy edelleen tuntemaan tuulen kasvoillaan, kun hän juoksi petollisessa hetteikössä, puoliksi maalla ja puoliksi merellä, tietoisena siitä, että murhaaja oli kannoilla. Hän kuulee edelleen Lucyn äänen syvältä maan alta. Hän näkee poliisihelikopterin, joka valtavan, epämuotoisen linnun lailla piiskasi miehen juuri nielaisseen vuorovesilammen pintaa.

Ruumiit versovat, oraat nousevat. Niin Nelson sanoi. Hänen harkitussa poliisin puheessaan sanat kuulosti-

vat oudoilta. Ja vokaaleissa on edelleen tunnistettava lancashireläinen väri, vaikka hän on asunut etelämmässä jo yli kaksikymmentä vuotta. Kirjeiden ilmauksien samankaltaisuuden täytyi olla sattumaa, mutta Ruth ei kuitenkaan usko sattumiin. Se on yksi niitä harvoja asioita, joista hän on Nelsonin kanssa samaa mieltä.

Kate, Ruthin seitsemänvuotias tytär, piirtää Sandran keittiöpöydän ääressä ja noteeraa Ruthin saapumisen ystävällisellä mutta välinpitämättömällä kädenheilautuksella.

”Teen ystävänpäiväkorttia”, Kate sanoo.

Ruth lannistuu. Hän on onnistunut unohtamaan, että sunnuntaina on ystävänpäivä (hän kutsuu sitä mielessään yökötyspäiväksi). Hänen mielestään päivä ja kaikki siihen liittyvä on luotaantyöntävää: kaupat pamahtavat täyteen sydänkrääsää, radiossa soitetaan tunteellisia lauluja. Jollet ole keskiyöhön mennessä saanut yhtäkään punaista ruusua, kuolet yksin ja päädyt kissasi murkinaksi. Ruth on ehtinyt elämässään saada oman osansa ystävänpäivätoivotuksista, mutta se ei vähennä hänen inhoaan koko juttua kohtaan. Nelsonilta hän ei ole saanut korttia kertaakaan. Heidän suhteensa on liian monimutkainen ja salainen. *Neljä sanaa sinulle. Et ole puoliso minulle.* Ruth yrittää olla ajattelematta, millaisen valtavan kukkakimpun Nelson antaa viimeisillään raskaana olevalle vaimolleen (taatusti jotain kukkakaupan peruskauraa, punaisia ruusuja sellofaanissa narulla sidotuna). Hän miettii, kuka mahtaa olla Katen taideteoksen saaja. Kuvassa näyttää olevan iso kissa seinällä.

Ruth ei kuitenkaan kysy, eikä Kate kerro. Kate vain pakkaa kortin koulureppuunsa ja pukee takin ylleen. Ruth kiittää Sandraa ja käy pakollisen vuoropuhelun aiheesta ”ihanaa, kun on perjantai, toivottavasti ei sada”. Sitten hän lähtee ajamaan Katen kanssa pois esikaupungeista ja kohti rannikkoa.

Kun he pääsevät kotiin, on jo pimeää. Noustessaan autosta he kuulevat aaltojen pärskeen hiekkasärkkää vasten. Ilma tuoksuu suolaiselta. Vuoksi on nousemassa. Ruthin talo on yksi kolmesta aivan marskimaan laidalla. Hänen ainoat naapurinsa ovat Australian alkuperäiskansaan kuuluva vaelteleva runoilija ja lontoolaisperhe, joka vierailee paikalla vain satunnaisina viikonloppuina. Talvella tie on usein tulvan alla, ja lumimottiin voi joutua päiväkausiksi. Suolamarski on lintujensuojelualuetta, ja syksyllä sinne saapuu talvehtimaan valtavia hanhiparvia. Aurinko värjää lintujen siivet vaaleanpunaisiksi niiden kierrellessä ja kaarrellessa. Nyt helmikuussa marskialue on harmaa paikka jopa päivänvalossa, harmaanvihreät marskimaat sulautuvat harmaaseen taivaaseen ja sitäkin harmaampaan mereen. Kevään merkkejä on kuitenkin jo nähtävissä. Polkujen varrelle on noussut lumikelloja, ja siellä täällä pilkottaa kirkaankeltaisia rentukoita. Ruth on asunut täällä kaksikymmentä vuotta ja rakastaa paikkaa edelleen, vaikka se on käynyt yhä hankalammaksi yksinhuoltajalle, jonka lapsen sosiaalista elämää varten tarvitaan jo oma allakkansa.

Ensimmäinen paalukehä löytyi juuri täältä, rannalta marskimaan laidalta. Ruth muistaa, miten Erik kiljahti ilosta polvistuessaan hiekkaan uponneen paalun äärelle. Sen löytyminen oli ensimmäinen merkki siitä, että he olivat onnistuneet paikallistamaan pyhän kehärakennelman. Hän muistaa kiihkeät kaivauspäivät, kun he työskentelivät vimmaisesti siirtääkseen paalut ennen kuin meri ehtisi ottaa ne omakseen. Hän muistaa druidien mielenosoitukset, kokot ja palavat soihdut. Mielenosoitusten aikana hän tutustui myös Cathbadiin, josta tuli hänen rakkaimpia ystäviään. Ja nyt on löydetty toinen kehä. Ruth oli mukana joulukuun kaivauksissa ja pääsi ensimmäisenä tutkimaan paasiarkusta

löytyneet luut. Pian alkavan toisen kaivauksen aikana kiviasiantuntija tutkii kivet tarkemmin, ja arkeologit yrittävät saada paalut ajoitettua. Ruth on innokas pääsemään jälleen paikalle. Tosin mikään ei enää tunnu samalta kuin ensimmäisellä kerralla kaksikymmentä vuotta sitten, kun paalukehä näytti kohoavan vedestä heidän silmiensä eteen.

Kate ehtii pitkästyä, kun äiti vain tuijottaa merelle. ”Äiskä, tule jo”, hän sanoo. ”Flint odottaa meitä.”

Ja toden totta, kun Ruth avaa oven, heidän iso, punaturkinen kissansa istuu sen takana odottamassa ja onnistuu luomaan vaikutelman, ettei se ole päivän aikana muuta tehnytään.

”Sillä on nälkä”, Kate sanoo ja nostaa Flintin syliin. Aikoinaan Flint vaikutti Katea isommalta, ja noustessaan takajaloilleen se yltää edelleen Katen vyötärölle.

”Sen kupissa on vielä ruokaa jäljellä”, Ruth sanoo. Mutta hän kippaa kuitenkin aivan syömäkelpoisen ruuan roskikseen ja laittaa tuoretta muonaa tarjolle. Flint nuuhkaisee sitä kerran ja painelee matkoihinsa. Ei sillä ole nälkä – onhan se juuri pistänyt poskeensa maukkaan myyrän – mutta se pitää mielellään ihmishoitajansa varpaillaan.

Kate laittaa television päälle. Tapa ärsyttää Ruthia kerrasta toiseen, mutta hän ei sano mitään. Hän ryhtyy valmistamaan päivälliseksi juustomakaronia, joka kuuluu hänen tylsien mutta kelvollisten ruokalajien repertuaariinsa. Hän yrittää samalla lukea *Guardiania* ja tukee sen vasten purkkeja, joissa pitäisi olla teetä ja kahvia, mutta jotka tosiasiansa ovat täynnä outoa, sekalaista tavaraa, kuten vanhoja arpalippuja ja paukkukaramelleista saatuja pieniä työkalusettejä.

Puhelin on jäänyt laukkuun ulko-ovelle, mutta Kate huutaa ilmoittaakseen, että se soi. Ruth ehtii vastaamaan ajoissa. Soittaja on Frank.

”Hei”, Frank sanoo. ”Mitä kuuluu?”

”Ihan hyvää. Phil on yhä suuruudenhullumpi. Hän varmaan nimittää hevosensa senaattoriksi ihan näinä päivinä.” Phil on Ruthin pomo North Norfolkin yliopistossa. Phil rakastaa julkisuutta ja on äärimmäisen kateellinen Ruthin ajoittaisista tv-esiintymisistä.

”Sama täällä.” Frank opettaa Cambridgessa. ”Geoff puhuu itsestään nykyään jatkuvasti kolmannessa persoonassa. ’Geoff on tyytymätön opiskelijoiden suorituksiin,’ Geoffilla on tärkeää asiaa rahoituksesta.”

Ruth nauraa ja kävelee keittiöön.

”Frank miettii, lähtisitkö hänen kanssaan huomenna päivälliselle.”

”Ruth ei tiedä, saako hän lapsenvahdin. Jokohan tämä Geoff-tyyli riittää?”

”Varmaan. Voisin tulla teille ja laittaa ruokaa.” Frankilakin on oma varsin pieni reseptikokoelma jäljellä yksinhuoltajaisäajoiltaan, mutta ainakin ne ovat vaihtelua Ruthin kokkauksiin.

”Se olisi kivaa.” Toivottavasti hän ei sano mitään yökötyspäivästä.

”Sopiiko, että tulen seitsemän maissa?”

”Joo, oikein hyvin. Katekin haluaa varmasti nähdä sinut ennen kuin menee nukkumaan.” Mikä tapahtuu lauantaisin yhä myöhemmin. Hänet täytyy varmaan lahjoa äänikirjalla.

”Nähdään huomenna.” Frank lopettaa puhelun, mutta hetken päästä Ruth saa tekstiviestin.

Oliko kiva, kun en sanonut mitään ystävänpäivästä?

Ruth ei osaa päättää, pitäisikö hänen olla mielissään vain pikemminkin hiukan ärsyyntynyt.

Ruthia ilahduttaa, kun hänellä on jotain mitä odottaa yökö-
tyspäivän varjon häällyessä lauontain yllä. Nyt ei ole Nelso-
nin lauontai, joten Ruth vie Katen King's Lynniin uimaan.
Uima-altaallakin on punaisia ilmapalloja ja mainoksia,
joissa kehotetaan hemmottelamaan itseään ystävänpäivän
kylpylätarjouksella. Sentään Ruth on onnistunut sopi-
maan tapaamisen Cathbadin ja tämän pojan, Michaelin,
kanssa. Uinnin jälkeen lapset leikkivät helvetinpiirissä, jota
myös sisäleikkikentäksi nimitetään, ja aikuiset hörppivät
vaahtopintaisia juomia, joissa saattaa hyvässä lykyssä olla
kahviakin.

”Vietkö Judyn ulos syömään ystävänpäivänä?” Ruth
kysyy syödessään lannistuneena suklaapurua ”cappucci-
nonsa” päältä.

”En, mutta aion laittaa meille herkkuaterian”, Cathbad
sanoo. Villapaidassa ja farkuissa, pitkä, märkä tukka sidot-
tuna poninhännälle Cathbad näyttää tavalliselta, ikäännty-
vältä hipsteri-isältä. Hän käyttää edelleen druidikaapuaan
aika ajoin, mutta Ruth on huomannut, että lastensa seurassa,
etenkin Michaelin, jolla on matala nolostumiskynnys, hän
yrittää luoda itsestään hiukan tavallisemman vaikutelman.
Cathbad on kuusivuotiaan Michaelin ja kolmevuotiaan
Mirandan päätoiminen huoltaja, pitää sen ohella vain
muutamia meditaatio- ja regressioterapiakursseja iltai-
sin, ja vaikuttaa nauttivan roolistaan. Ruth miettii usein,
mikä tässä järjestelyssä tekee Judysta ”työssäkävyn äidin”
ja Cathbadista ”koti-isän”, ikään kuin äideillä ei koskaan
olisi työpaikkaa kodin ulkopuolella eikä lastenhoito olisi
työtä. Kaikesta päätellen Nelson on ”työssäkävyn isä”, mutta
ei kukaan käyttäisi hänestä sellaista nimitystä. Ruthin äiti
tapasi kuvata Ruthia jokseenkin anteeksipyytelevästi ”ura-
naiseksi”, mutta yönarkomaani-Nelsonia ei ikinä kuvattaisi

”uramieheksi”. Palaakohan Michelle työhönsä kampaajana, kun vauva on syntynyt?

Aika siirtyä muihin ajatuksiin.

”Mutta eikö ystävänpäivä kuitenkin ole aika hömpänpömpää?” Ruth sanoo.

”Eipä se minua haittaa”, Cathbad sanoo ja vilkuttaa Michaelille, joka on juuri menossa putkiliukumäkeen. ”Pidän rituaaleista ja pyhimysten juhlapäivistä. Ja ystävänpäiväkin on tapa juhlia kevääntuloa. Samoin kuin tuhka-keskiviikko ja imbolc.”

Ruthille tulee mieleen, että Nelson mainitsi imbolcin. Mutta hän ei halua kertoa uudesta kirjeestä Cathbadille.

”Milloin imbolc on?” hän kysyy. ”Helmikuun alussako?”

”Se on liikkuva juhlapäivä”, Cathbad sanoo. ”Mutta yleensä se on helmikuun ensimmäisenä tai toisena päivänä. Ennen se oli pyhitetty hedelmällisyyden jumalattarelle, Brigidille, mutta sitten kristinusko valtasi sen, ja Brigid muuttui pyhäksi Bridgetiksi. Irlannissa lapset punovat edelleen kaislaristejä pyhän Bridgetin päiväksi.”

Cathbad on varttunut Irlannissa ja saanut katolilaisen kasvatuksen, mutta hänen uskomuksensa ovat juhlapäivän lailla liikkuvia, ja hän on omaksunut niin pakanallisia kuin kristillisiäkin perinteitä. Toisinaan Ruthista tuntuu, että tärkeintä on haalia mitä tahansa syitä juhlien järjestämiseen.

”Tapaatko viikonloppuna Frankia?” Cathbad kysyy.

”Hän tulee tänään laittamaan minulle ruokaa.”

”Kivaa”, Cathbad sanoo. Hänen ilmeensä on mitäänsanomaton, mutta Ruth osaa arvata, mitä hän ajattelee.

Ruth armahtaa Cathbadia. ”Me tulemme toimeen hyvin. Meillä on paljon yhteistä.”

”Hän on hyvä ihminen”, Cathbad sanoo. ”Hänessä on paljon tyyntä energiaa.”

He vaikenevat hetkeksi, ja Ruth tietää heidän molempien ajattelevan henkilöä, jota heistä kumpikaan ei ikinä kuvailisi ”tyyneksi”. ”Michelle synnyttää ihan näinä päivinä”, Ruth sanoo.

”Tiedän. Judy on kertonut, että Nelson ei ole ikinä ollut töissä niin pahalla tuulella kuin nyt. Nelson on varmaan sekaisin huolesta.”

”Tai sitten hän vain on pahantuulinen ihminen.”

”Ei, oikeasti hänellä on hyvä sydän.”

”Toivottavasti vauva ei synny sunnuntaina”, Ruth sanoo. ”Hän saisi nimekseen Valentinus.”

”Minusta se on kiva nimi”, Cathbad sanoo. ”Siinä on tietynlaista voimaa.” Cathbadin kaikilla lapsilla on M:llä alkava nimi jostain selittämättömästä syystä, jota hän ei tiedä itsekään. Michaelin ja Mirandan lisäksi hänellä on aiemmasta suhteestaan kaksikymmentäneljävuotias tytär, Madeleine.

”Valentinus Nelson”, Ruth sanoo. ”Vaikea kuvitella.”

”Nythän on tietenkin karkausvuosi”, Cathbad sanoo. ”Siinäkin on omanlaistaan voimaa, jos syntyy helmikuun 29. päivänä. Hassua kyllä, Irlannissa karkausvuosi liitetään pyhään Bridgetiin. Tarinan mukaan hän teki pyhän Patrikin kanssa sopimuksen, että naiset saavat kosia yhtenä päivänä vuodessa.”

”Olipa hän reipas”, Ruth sanoo. ”Mutta Michelle ei takuulla halua odotella siihen saakka.”

Keskustelu palailee Ruthin mieleen koko loppupäivän. Hän ei kadepdi Cathbadin ja Judyn suhdetta, eikä edes Nelsonin ja Michellen. Hän on enimmäkseen tyytyväinen elämäänsä pikku talossaan marskimaan laidalla tyttärensä ja kissansa kanssa. Ne kerrat, kun hän on unelmoanut elämästä Nelsonin kanssa, unelmat ovat käsittäneet rakastelun

hurmioituneita hetkiä mutta eivät ole ulottuneet ahtaiden huoneiden jakamiseen miehen kanssa, joka vie liikaa tilaa niin kuvaannollisesti kuin konkreettisesti. Mutta tällaisina päivinä Ruth toisinaan miettii, onko hänellä enää ikinä rakkaussuhdetta. Seitsemältä kuitenkin saapuu Frank tuomisinaan suklaata, viiniä ja pihvejä varsin verisessä pussissa. Kate on jo syönyt illallista mutta haluaa ehdottomasti näyttää Frankille sylvanialaiseläinten kokoelmaansa ja oikeinkirjoitus-/matematiikka-/lukutaitokunniakirjansa (mihin menee jonkin verran aikaa, koska Kate ilmeisesti saa uuden palkinnon joka viikko). Lopulta Kate saadaan kuitenkin peiteltyä sänkyynsä kuuntelemaan Harry Potteria Stephen Fryn lukemana, ja Ruth ja Frank pääsevät nauttimaan ateriastaan.

Ilta sujuu mukavissa merkeissä. He juttelevat työstä ja pomojensa typeryydestä, Katesta ja Frankin lapsista, jotka asuvat Yhdysvalloissa. Flintkin jopa istuu Frankin viereen ja kehrää hänelle äänekkäästi silmät suljettuina. Yhdeltätoista Frank kuitenkin nappaa autonavaimensa ja ryhtyy tekemään lähtöä. He suukottelevat ovelta, molemmille poskille kuin tuttavat tyylikkäässä juhlassa. Ruth lukitsee oven, sammuttaa valot ja kiipeää yläkertaan Flint kannoillaan. Mitä Frankin kanssa oikein on tekeillä? Heillä on ollut oikea suhde, johon kuului erittäin hyvää seksiä. Onko Frank nyt vain ystävä, joka toisinaan laittaa hänelle ruokaa ja vie ulos? Tapaileeko hän jotakuta muuta, jotain Christ's Collegen upeaa antiikintutkijaa tai Girtonin taloustieteilijää, jolla on tohtorintutkinto ja sisäreisien väliin jäävä rako?

Sammuttaessaan valoa Ruth huomaa, että sängyssä on hänen lisäksi jotain muuta. Tyynyllä on kortti, jonka kuva esittää paksua, punaturkkista kissaa seinällä.

”Äiskälle hyvää ystävänpäivää”, siinä lukee.

Nelson herää, kun oveen koputetaan. Kolmesti. Rytmik-
käästi ja omahyväisesti. Saksanpaimenkoira Bruno hau-
kahtaa vastaukseksi. Postinkantajako? Mutta on sunnuntai
ja – Nelson katsoo kelloradiota – puoli seitsemän aamulla.
Michelle nukkuu selällään, maha kohoaa kumpuna vuode-
vaatteiden alla. Unensaanti on käynyt Michellelle yhä vai-
keammaksi raskauden edetessä, eikä Nelson halua herättää
häntä. Heidän tyttärensä Laura, joka on palannut asumaan
vanhempien luo opettajaopintojensa ajaksi, oli eilen myö-
hään ulkona ja nukkuu kuin tukki. Nelson nousee niin
äänettömästi kuin pystyy ja hiipii alakertaan pyjamahou-
suissa ja t-paidassa, jossa lukee ”Maailman paras isä”. Vähän
noloa, mutta hän ei illalla löytänyt muutakaan.

”Tullaan”, hän mutisee ärsyyntyneenä. Bruno on jo eteis-
hallissa ja tuijottaa ovea. Se ei oikeastaan ole kova hauk-
kumaan, vaan mielellään arvioi tilanteen ensin ja toimii
sitten arvion mukaisesti. Nelsonista Bruno ehkä toimii niin
siksi, että se on poliisikoirapentueesta. ”Taitava”, Nelson
sanoo sille. Hän avaa oven, mutta ketään ei näy. Hän katsoo
umpikadulle, mutta kaikki ovat vielä nukkumassa lukuun
ottamatta punaturkkista kissaa, joka kävelee hyvin hitaasti
seinänviertä pitkin. Kissa tuo Ruthin Nelsonin mieleen.
Hän kääntyy palatakseen sisälle ja huomaa vasta sitten, että
portaalle on jätetty ruskea paperipussi.

Keittiössä Brunon valppaan katseen alla Nelson kaataa
pussin sisällön pöydälle. Sisältä paljastuu kivi, jonka kes-
kellä on reikä, ja punainen paperinpala, johon on kirjoitettu
jotain mustalla kynällä.

”Terveisiä”, lapussa lukee, ”Jack Valentinelta.”

Astu kivikehään, niin ympyrä sulkeutuu

Ruth Gallowayn ja Harry Nelsonin ensimmäinen tapaus nousee kummittelemaan, kun Nelsonin tiimi tutkii kauan sitten kadonneen nuoren tytön tapausta. Jäljet osoittavat vuosikymmenen takaisin kohtalokkaksiin tapahtumiin, ja uhkauskirje johdattaa Ruthin ja Nelsonin jälleen suolamarskin kivikehälle. Toistaako historia itseään, vai onko King's Lynnissä liikkeellä kostonhimoinen jäljittelijä?

Kun vanhoihin kaunoihin kietoutuu vielä uusi arvoitus, Ruthille ja Nelsonille tulee kiire. Kaksikon on riskeerattava kaikki, jotta kadonneet saataisiin kotiin. Myös heidän suhteensa joutuu tulilinjalle.

”Suorastaan hämmentävän sakea ja makea keitos luututkijan työn yksityiskohtia, Britannian historiaa, jännitystä, huumoria ja romantiikkaakin.” **HÄMEEN SANOMAT**

”Ruth Galloway on yksi nykyrikoskirjallisuuden hurmaavimmista henkilöähahmoista.” **THE INDEPENDENT**

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-2523-4